EBÛ RÂFÎ (radıyallahü anh)

İlk müslümanlardan. Meşhûr olan, isminin Eslem olduğudur. Künyesi Ebû Râfi'dir. Hazreti Ali'nin hilâfetinin ilk günlerinde vefât etti. Aslen Mısırlı'dır. Altı çocuğu vardı: Bunlar, Hasan, Râfi, Abdullah, Mûtemer, Mugîre ve Selmâ'dır. Önce Resûl-i Ekrem'in (aleyhisselâm) amcası Hazreti Abbas'ın kölesi idi.

Hazreti Abbas onu Resûlullaha hibe etti. Böylece Resûlullahın (aleyhisselâm) aile efradı arasına girme se'âdet ve şerefine kavuştu. Peygamber efendimiz, (aleyhisselâm) Erkam bin Ebi'l-Erkam'ı, zekât memuru olarak göndermişti. O zaman Erkam (radıyallahü anh), Ebû Râfi'e "Bana bu işte yardımcı olursan, sana, toplanan zekâttan, toplayanlara ne verilirse, onu sana veririm" dedi. Ebû Râfi (radıyallahü anh) bunu Resûlullaha arz edince, "Yâ Ebâ Râfi! Biz Ehl-i Beyt'teniz. Onun için bize sadaka (zekât) helâl değildir. Kavmin kölesi, kendilerinden sayılır." buyurdu. Resûl-i ekrem efendimiz, amcası Hazreti Abbas müslüman olunca, sevincinden onu âzâd edip, Selmâ ismindeki âzâdlısı ile evlendirdi. Ondan Abdullah adında bir oğlu oldu. Bu oğlu büyüyünce Hazreti Ali'nin kâtibi olma şerefine kavuştu. Ebû Râfi âzâd edildiği zaman ağlamış, "Yâ Resûlallah! Beni niçin bırakıyorsun, bundan sonra da yanında kalacağım" demiştir. Hür iken de Resûlullahdan (aleyhisselâm) ayrılmamış, harb ve sulh zamanlarında da, Resûl-i Ekrem'in (aleyhisselâm) hizmetinde bulunma ni'metine kavuşmuştur. Seferlerde Resûlullahın çadırını o kurardı.

Ebû Râfi (radıyallahü anh) İslâm'ın ilk zamanlarında müslüman olmasına rağmen müşriklerin şerrinden çekindiği için müslümanlığını açığa vurmamıştı. Bedir muharebesine kadar, Mekke'de kaldı. Bedir muharebesi olmuş, müşrikler mağlup olarak Mekke'ye dönmüşlerdi. Ebû Râfi (radıyallahü anh) bu sırada Zemzem kuyusunun yanındaki odasında kendi işi ile uğraşıyordu. Yanında Hazreti Abbas'ın zevcesi Ümm-i Fadl var idi. Ümm-i Fadl da müslüman idi. Bedir'de müslümanların, müşrikleri, büyük bir hezimete uğrattıklarını duyunca, çok sevinmişlerdi. Ebû Râfi ile Ümm-i Fadl bu sevinçli haberden konuşuyorlardı. Bu sırada oraya Ebû Leheb gelince, konuşmalarını kestiler. Ebû Leheb, Bedir gazâsına gitmemiş, yerine Âs bin Hişâm bin el-Mugîre'yi göndermişti. O zamanın âdetine göre harbe gitmiyen bir kimse, yerine başkasını göndermesi gerekiyordu. Ebû Leheb, gelince, kendisine Kureyş'in mağlubiyet haberini "verdiler. Bunun üzerine orada bir yerde oturdu. Ebû Râfi (radıyallahü anh) ile Ebû Leheb'in sırtları birbirine dönük bir vaziyette idi. Ebû Leheb otururken, Ebû Süfyân da Bedir'den dönmüştü. Bunu görenler, işte Ebû Süfyân geldi dediler. Ebû Leheb, Ebû Süfyân'a "Ey kardeşimin oğlu! yanıma gel," diye çağırdı. O'ndan, Bedir harbi hakkında bilgi istedi. "Anlat bakalım, nasıl oldu" diye suâl etti. Ebû Süfyân orada bir yere oturdu. Bir çok kimse de ayakta dinliyorlardı. Ebû Süfyân, şöyle anlattı. "Hiç sorma, müslümanlarla karşılaşınca, sanki elimiz kolumuz bağlı idi. İstedikleri gibi hareket ettiler. Bir kısmımızı öldürdüler, bir kısmımızı esîr ettiler. Vallahi ben bizimkilerden kimseyi kınayıp, ayıplamıyorum. Çünkü, o sırada öyle kimselerle karşılaştık ki, yer ile gök arasında siyah beyaz atlar üzerinde beyazlara bürünmüşlerdi." Sessizce onları dinlemekte olan Ebû Râfi (radıyallahü anh) "Vallahi onlar meleklerdir" deyiverdi. Ebû Leheb, ona şiddetli bir tokat vurdu ve kaldırıp yere çarptı. Bir hayli onu dövdü. Bunun üzerine, orada bulunan Ümm-i Fadl, odanın direklerinden birini alıp, şiddetle Ebû Leheb'e vurdu. Ebû Leheb'in başından yaralandığını görünce, "Kimsesi yok diye onu güçsüz gördün değil mi?" dedi. Ebû Leheb, zelîl, hakîr ve horlanmış bir vaziyette dönüp, gitti. Yedi gün geçmişti ki, Allahü teâlâ ona, kara kızıl denen bir hastalık verdi. Bu hastalık onu öldürdü. Oğulları onu iki veya üç gece defn etmeden bıraktılar. Nihâyet pis bir şekilde kokmaya başladı. Herkes, Ebû Leheb'in yakalandığı hastalıktan, taundan kaçar gibi, kaçıyor ve sakınıyorlardı. Bunun üzerine Kureyş'den biri, Ebû Leheb'in oğullarına: "Yazık size, utanmıyor musunuz? Babanızı, kokuncaya kadar evde bıraktınız. Hiç olmazsa onu bir yere gömüp kaybedin" dedi. Oğulları o şahsa şöyle cevap verdiler "Biz ondaki cerahatlenmiş çıban ve sivilcelerden korkuyoruz" dediler. Bu defa adam onlara "Siz gidiniz, ben geliyorum, size yardımcı olacağım" dedi. Sonra, üçü bir araya geldiler. Onu yıkamadılar. Sadece yanına yaklaşmadan, uzaktan üzerine su serptiler. Yüklenip, kenar bir yere gömdüler. Leşi görünmeyinceye kadar, üzerine taş attılar. Ebû Leheb böylece ebediyyen azâb ve ateşler içerisinde kalacağı yurduna, geçiş âlemi olan, karanlık ve Cehennem çukuru kabrine girmiş oldu.

Ebû, Râfi (radıyallahü anh), Bedir gazâsından sonra Medine'ye hicret etti. Dâima Peygamber efendimizle (aleyhisselâm) beraber oldu. Resûlullah'ın (aleyhisselâm) himâyesinde olup, devamlı sohbetinde bulunan Eshâb-ı Suffa arasına katıldı.

Ebû Râfi (radıyallahü anh), Uhud ve Hendek gazvelerine iştirâk etmiş, Hazreti Ali'nin kumandasında Yemen'e gönderilen Seriyye'de bulunmuş, bu seriyyede Hazreti Ali'ye yardımcılık vazîfesi yapmıştır. Râfi (radıyallahü anh), Hazreti Ebû Bekir zamanında mürtedlerle yapılan muharebelerde bulunup, Hazreti Ömer devrinde de fetihlere iştirâk etmiştir. Hazreti Osman'ın zamanında, kendi halinde, sakin bir hayat yaşamış, ilimle meşgûl olup, pek çok talebe yetiştirmiştir.

Ebû Râfi (radıyallahü anh), Resûl-i Ekrem'in sünnet-i seniyyesini ve yüksek ahlâkını çok iyi bilirdi. Eshâb-ı kiram, ondan bu konuda çok istifâde etmişlerdir. Hatta İbn-i Abbas (

radıyallahü anh) bir kâtip tutup, onun bu husûsta verdiği bilgileri yazdırmıştır.

Ebû Râfi'nın (radıyallahü anh), çok talebesi vardır. Oğullarından, Hasan, Râfi, Ubeydullah, Mûtemer, torunlarından, Hasan, Sâlim ve başkalarından Atâ bin Yesâr, Süleymân bin Yesâr bunlardandır. Ebû Râfi'den (radıyallahü anh) 68 hadîs-i şerîf rivâyet edilmiştir. Ebû Râfi (radıyallahü anh): "Resûlullah efendimiz (aleyhisselâm) abdest aldığı zaman, parmağının tamamen ıslanması için yüzüğünü hareket ettirdiğini, bildirmektedir." Yine Resûlullah'dan (aleyhisselâm) şu hadîs-i şerîfi nakleder "Sizden birinin kulağı çınlasa, beni zikretsin ve bana salevât okusun."

Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselâm'a olan ikramdan daha fazlasını Peygamber efendimize ihsân etmiştir. Çünkü Adem'e (aleyhisselâm) yalnız isim bilgisi verildi. Peygamber efendimiz'e isim bilgisi verildikten sonra, bu isimlere âit şahıslar da bildirildi. Ümmetinden ne kadar kişi gelecekse hepsinin sûretleri kendisine sunulmuştur. Bu konuda Ebû Râfi (radıyallahü anh) şu hadîs-i şerîfi
bildirir "Âdem (aleyhisselâm) su ile çamur arasında iken, ümmetimin sûretleri bana sunuldu.
Adem'e (aleyhisselâm) bütün isimler öğretildiği gibi bana da bütün isimler öğretildi."

Hazreti Resûl-i Ekrem'in (aleyhisselâm) mübârek hanımlarından olan Mâriye'den İbrâhîm isminde bir oğlu dünyâya teşrîf etmişti. Ebû Râfi (radıyallahü anh), Resûl-i Ekrem'e (aleyhisselâm) müjde haberini getirdiğinde Peygamber efendimiz, Ebû Râfi'e bir köle bağışlamıştır.

Ebû Râfi'nin Peygamber efendimizden, rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîf şöyledir: "Allahü teâlânın kullarının en iyisi, borcunu en iyi ödeyenlerdir."

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tabakât-ı İbn-i Sa'd cild-4, sh. 73

2) El-İsâbe cild-4, sh. 67

3) Metâli-ün-nücûm cild-1, sh. 433

4) Ebû Dâvûd cild-1, sh. 166

5) Müsned-i Ahmed bin Hanbel cild-2, sh. 344

6) Tehzîb-ut-tehzîb cild-1 2, sh. 92

7) Sahîh-i Müslim cild-1, sh. 502

8) Tehzîb-ul-Esmâ-ve'l-lugâ cild-2, sh. 230

9) El-İstiâb cild-4, sh. 68

10) Kâmûs-ül-a'lâm cild-1, sh. 717

11) Hilyet-ül-evliyâ cild-1, sh. 183